

Š i f r a k a n d i d a t a :

--

Državni izpitni center

M 1 7 2 5 3 1 2 2

JESENSKI IZPITNI ROK

FILOZOFIJA

≡ Izpitna pola 2 ≡

Esej

Torek, 29. avgust 2017 / 120 minut

*Dovoljeno gradivo in pripomočki:
Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.
Kandidat dobi dva konceptna lista in dva ocenjevalna obrazca.*

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati naloge, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani in na ocenjevalna obrazca). Svojo šifro vpišite tudi na konceptna lista.

Izpitna pola vsebuje 15 esejskih naslovov, od katerih izberite enega. Esej naj obsega najmanj 600 besed. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 22.

V preglednici z "x" zaznamujte, kateri esej naj ocenjevalec oceni. Če tega ne boste storili, bo ocenil prvi esej, ki ste ga pisali.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.

Pišite **v izpitno polo** z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom. Pred esejem prepisite številko in naslov eseja, ki ste ga izbrali. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napačno besedo ali poved prečrtajte in jo zapišite na novo. Nečitljivo besedilo bo ocenjeno z 0 točkami. Osnutek eseja pišite na konceptna lista. Osnutek se ne upošteva pri ocenjevanju.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 12 strani, od tega 3 prazne.

Prazna stran

OBRNITE LIST.

NAVODILA ZA PISANJE ESEJA

Napišite esej, ki naj bo dolg najmanj 600 besed. Bodite pozorni na **analizo ključnih pojmov** (in na problematizacijo njihove samoumevnosti) ter na razlago in **argumentacijo stališč**, ki jih boste v eseju predstavili. Pri razlagi in utemeljevanju uporabite **konkretne primere**, oprite pa se seveda na **filozofske perspektive**, ki ste jih obravnavali na pripravah. V eseju obravnavajte **vsaj dva pogleda** na dani problem. Pri tem se od zdravorazumskega načina, ki niza različna mnenja, poskusite dvigniti do filozofskega premisleka o **temeljnih posameznega pogleda**.

Vprašanje stvarnosti

1. Razpravljajte o trditvi: Morda človek res ne more spremeniti usode, tako kot pes ne more zaustaviti voza, na katerega je privezan, lahko pa usodo sprejme oziroma teče z vozom, tako kot pes.
2. Razpravljajte o trditvi: Noben del telesa ne more čutiti otožnosti, otožna je lahko samo duša.
3. Razpravljajte o trditvi: Obstaja eno in ne mnogo, mnogo je le laž in prevara, če ne le laž in prevara, pa je vsaj navidezno obstoječe.

Vprašanje spoznanja

4. Razpravljajte o trditvi: Funkcija človekovega razuma je primerjati, urejati in spajati ideje, ki jih vanj vtiskuje zunanje in notranje izkustvo, sam od sebe pa razum ne more poroditi nobene ideje.
5. Razpravljajte o trditvi: Filozofija si zastavlja ista vprašanja kot znanost, zato z razvojem znanosti postaja vse bolj odvečna.
6. Razpravljajte o trditvi: Stališče, da se našemu spoznanju bistvo izmika in v resnici spoznavamo samo videz stvari, nas nujno pripelje do skepticizma.

Vprašanje morale

7. Razpravljajte o trditvi: Vseeno je, ali smo moralo dobili od boga, družbe ali pa izvira iz nas samih. Ne glede na njen izvor je njen namen vedno enak – dobro delovati do drugih.
8. Razpravljajte o trditvi: Tako kot orel v živalskem vrtu ne živi v skladu s svojim bistvom, tako tudi človek, ki ne živi v skladu z vrlino, ne živi v skladu s svojim bistvom.
9. Razpravljajte o trditvi: Če človek po naravi teži k sreči oziroma ugodju, je moralno tisto dejanje, ki povečuje količino sreče ali ugodja tako posameznika kot drugih.

Posameznik in skupnost

10. Razpravljajte o trditvi: Absolutna oblast je vir varnosti, anarhija pa nas prepušča popolnoma nezaščiten pred nasiljem soljudi.
11. Razpravljajte o trditvi: Politični oblasti se je treba pokoriti, četudi se z njo ne strinjamo in občutimo odpor do nje.
12. Razpravljajte o trditvi: Zagotavljanje materialne enakosti zahteva vmešavanje države v življenje ljudi in tako omejuje njihovo svobodo, kar pa je nesprejemljivo.

Filozofija religije

13. Razpravljajte o trditvi: Sveto je izvor in bistvo religije.
14. Razpravljajte o trditvi: Trpljenje, obup in nesmisel niso sovražniki vere, temveč pot do Boga.
15. Razpravljajte o trditvi: Bog je izvorno Bog vere, zato so odvečni vsi filozofski poskusi, da bi Boga in človekovo razmerje do njega spoznali.

M 1 7 2 5 3 1 2 2 1 1

Prazna stran

Prazna stran